

Zprávy z bojiště: Válka zamrzá, Rusové tak znovu zkracují frontu

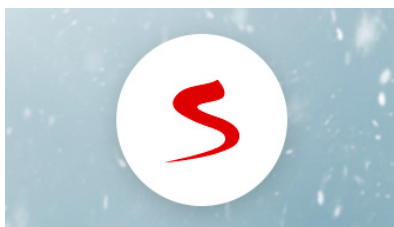
SZ | seznamzpravy.cz/clanek/zahranicni-zpravy-z-bojiste-valka-zamrza-rusove-tak-znovu-zkracuji-frontu-201547

Matouš Lázňovský

Upozornění: Následující přehled si neklade nároky na úplnost. Za skutečným vývojem událostí má nepochybně zpoždění a jistě bude v některých ohledech nepřesný. Řadu tvrzení válčících stran lze potvrdit jen se zpožděním, případně vůbec. Zdroje jsou odkázány prokliky v textu.

Na 9. květen se napjatě čekalo jako na den, kdy by Rusko mohlo vyhlásit Ukrajině válku. Nestalo se tak, jak již nepochybně víte.

Vyhlášení války mělo být řešením jednoho problému, se kterým se Rusko potýká, a to je nedostatek sil jednotek na ukrajinské frontě. Po vyhlášení války by bylo možné vyhlásit mobilizaci, která by do armády přivedla stovky tisíc dalších mužů.

Tip od Seznamu

V nastavení nového telefonu si teď pro vyhledávání můžete vybrat Seznam

V samotném Rusku zaznívaly v posledních dnech a týdnech názory pro i proti mobilizaci (jeden příklad názoru proti mobilizaci ze státní ruské televize). Je skutečně otázkou, zda hlavní příčinou dosavadního pomalého ruského postupu v „druhé fázi“ války, tedy během útoku na Donbas, je opravdu v první řadě nedostatek mužů, nebo prostě příliš nízká kvalita armády a také techniky.

V každém případě ruské velení skutečně nemá dostatek vojáků, hlavně těch zkušených. To by mohlo být vysvětlení, proč konflikt postupně na většině délky linie doteku „zamrzá“: Fronta se nehýbe, byť stále probíhá více či méně intenzivní ostřelování.

Přesto má Rusko na Ukrajině stále své nesplněné ofenzivní cíle (obsazení celé Luhanské a Doněcké oblasti), na které se evidentně ještě hodlá Moskva soustředit. Prozatím se ale uchyluje k jinému řešení: Zkracuje frontu.

Ruské síly se na některých místech stahují do bezpečných pozic, kam se na ně Ukrajina neodvážívá (za hranice Ruska), případně přechází do strategické defenzivy: Zakopávají se (na jihu) či ničí mosty (na severu). V podstatě tak dále pokračuje – byť méně viditelně a v menším – proces, který se odehrál na konci března, kdy se ruské síly stáhly z okolí Kyjeva.

Otevřenou otázkou je, zda to bude stačit. Váhání s mobilizací totiž „magickým“ datem 9. května nekončí. Alespoň pro dnešní den k další eskalaci konfliktu nedošlo, pojďme se tedy podívat, v jakém stavu boje jsou. Rekapitulaci začneme jako obvykle na severozápadním konci, tedy u města Charkov.

Sever

V této oblasti ukrajinské síly v posledních dnech nadále postupovaly směrem na sever, tedy k ruské hranici. Není to důsledek úspěšné ofenzivy, ruské síly ustupují samy do bezpečí vlastního území.

Pravidelné jednotky ruské armády z oblasti zřejmě již odjely nejméně před několika dny, jejich ústup v tuto chvíli kryjí špatně vybavené a demoralizované jednotky obou separatistických republik.

Ruští velitelé podle nepotvrzených zpráv z fronty využívají podobné nezkušené jednotky k odhalování ukrajinských pozic. Nařídí jim postup vpřed, který nemá šanci na úspěch, ale obránci střelbou na postupující

nešťastné jednotky odkryjí palebné pozice, na něž pak může zaútočit ruské dělostřelectvo, případně i letectvo. (Ruské letectvo mimochodem podniká podle západních údajů stále cca 300 vzletů denně, byť přímá letecká podpora postupujících vojsk je pro něj zřejmě dosti nebezpečná vzhledem k vysokému počtu „z ruky“ odpalovaných raket, které Ukrajinci mají.)

Ukrajinské jednotky na ustupující jednotky údajně doráží pouze sporadicky. Ve většině případů se omezují na obsazení opuštěných území. K 9. květnu se v některých místech dostaly doslova na pár kilometrů od ruských hranic.

V tuto chvíli se tedy jeví jako pravděpodobné, že Rusové nechají ukrajinské síly dojít až na vlastní hranice. Mají de facto jistotu, že tu se Ukrajinci nepokusí překročit a vznikne tu další v podstatě „klidný“ úsek fronty. Zřejmě podobný jako západně od dnes ukrajinskými jednotkami osvobozovaných území, kde jsou obě armády odděleny státními hranicemi.

Otázkou je, jak ruská strana v této oblasti zajistí (ze svého pohledu) západní frontu. Tu v tuto chvíli vyznačuje řeka Severní Doněc, která samozřejmě není nepřekročitelná. Rusko by si ji mělo chránit i proto, aby se ukrajinské velení nepokusilo o úder na východ, směrem k zásobovacím trasám pro ruské jednotky u Izjumu. Zatím jsou ovšem od nich ukrajinské jednotky daleko a není jasné, jestli vůbec mají síly a vybavení se o takovou akci pokusit.

Jižněji, v oblasti izjumského předmostí, zatím ruské snahy o útok nikam nevedou, alespoň co se týče územních zisků.

V posledním týdnu se hovořilo o tom, že Ukrajina by v oblasti Izjumu mohla podniknout vlastní útok. Ukrajinské síly podle všeho vybudovaly v podstatě přímo západně od tohoto města dva pontonové mosty přes Severní Doněc, které by mohly k případnému útoku posloužit. Oba byly

ovšem v posledních dnech zničeny, minimálně jeden ruskou palbou. Prozatím se tedy v tomto směru dá ukrajinský protiútok jen těžko očekávat.

Donbas

Ruské síly v posledních dnech dál pokračovaly v útocích na Donbasu, přesněji řečeno na územích Doněcké a Luhanské oblasti.

Pokud budeme pokračovat od severního okraje linie doteku, tak zajímavý je již první úsek východně od izjumského předmostí. Ruské síly se tu na několika místech pokusily ze svého vyvýšeného (a také příhodně zalesněného) severního břehu přejít přes řeku Severní Doněc na obránci držený břeh jižní. V několika případech se jim to zřejmě nezdařilo. Je ovšem možné, že alespoň částečně uspěly u vesnice Bilohorivka.

To je stejná obec, ve které byla v sobotu 7. května zasažena při leteckém bombardování škola obsazená uprchlíky z jiných částí Donbasu. Útok si vyžádal podle ukrajinské strany 60 obětí, a jen dokazuje, že v této oblasti si Rusko připravovalo půdu na pozemní útok. Invazním jednotkám se podařilo na řece i podle ukrajinských informací vybudovat pontonový most, který obránci zatím nedokázali zničit.

Intenzitu bojů v této oblasti dobře zachycuje snímek ze satelitu FIRMS americké agentury NASA, který je určen původně ke sledování počtu lesních požárů. Jak se ovšem ukazuje, může posloužit ke sledování následků dělostřeleckých přestřelek a bojů. Ze snímku je vidět, že intenzivní boje probíhaly prakticky po celé délce severního okraje donbaského výběžku, jak invazní síly tlačí na obranu na mnoha úsecích najednou.

Foto: NASA

Ohně (červeně) v oblasti fronty na severní straně Donbasu, které v týdnu od 2. do 9. května 2022 zachytily senzory satelitu FIRMS. Nejde samozřejmě o lesní požáry, ale stopy dělostřeleckých a dalších útoků, které zanechají výraznou tepelnou stopu (a někdy samozřejmě mohou vyvolat požár).

V oblasti „hrotu“ výběžku, kolem Severodoněcku, také stále probíhají intenzivní boje o přístup do samotného města. Ukrajinský generální štáb uvádí, že stále probíhají boje o Rubižne ležící pouze pár kilometrů severozápadně od Severodoněcku. Zdá se ovšem pravděpodobné, že toto městečko je celé či téměř celé pod ruskou kontrolou. Boje se v posledních dnech soustředily spíše do oblasti mezi Rubižnem a Severodoněckem, kde je de facto „satelitní městečko“ Vojevodivka. Samotný Severodoněck je podle všeho stále pevně v ukrajinských rukou.

Poněkud horší je pro Ukrajinu situace jižně od Severodoněcku, u městečka Popasna. I ukrajinské zdroje již oznámily, že se všichni obránci stáhli z tohoto města, a to je tedy plně v rukou invazních sil, jak tvrdila v posledních dnech ruská a proruská média.

V tuto chvíli nemáme přesně informace o tom, kam obránci ustoupili a kde tedy leží nová obranná linie. Oficiální vyjádření ukrajinské strany samozřejmě tvrdí, že obránci ustoupili do „lépe chráněných pozic“. Nic nenasvědčuje tomu, že by došlo k průlomům a zhroucení ukrajinské obrany, a invazní síly téměř určitě ani dále nečeká jednoduchý postup.

Ukrajinský generální štáb přišel s logickým tvrzením, že bezprostředním cílem ruského postupu v této oblasti je přerušení důležitého silničního spojení do Severodoněcku po silnici T1302. Což by podobně jako úspěch na severu u Bilohorivky vedlo k ohrožení zásobování jednotek (a také civilistů) v Severodoněcku a jeho okolí.

Pokud bychom měli tedy dění v oblasti Donbasu shrnout, Rusko na několika různých místech usiluje o vytvoření menšího „kotle“. Tedy o to, aby prorazilo ze severu (u Bilohorivky, například) a zároveň na jihovýchodě (u Popasné).

Výsledkem by pak byl obkličující manévr, který by mu umožnil buď obklíčit ukrajinské síly v severovýchodní části donbaského výběžku, případně (to by byla možná ještě vítanější varianta) umožnil invazním jednotkám obsadit tuto oblast bez velkých bojů. Dá se totiž předpokládat, že ukrajinské síly by se tvář v tvář hrozbě obklíčení rozhodly z oblasti stáhnout, dodejme, že za ostřelování ruskými silami, které by mohlo v ukrajinských řadách napáchat značné škody.

Jih

V dalších částech fronty byla situace víceméně statická. V Mariupolu podle všeho pokračuje bombardování a (alespoň podle ukrajinské strany) i pozemní útoky na obránce v tunelech pod areálem závodu. Ruské síly pronikly už do hlavní budovy závodu, potvrzují zdroje obou stran.

V Mariupolu přitom probíhají přípravy na blízké přidružení či dokonce integraci do Ruské federace, včetně zavádění rublu či ruského jazyka ve školách.

Přímo na frontové linii zřejmě ani jedna ze stran nemá síly k větším akcím. Ruský postup z minulého týdne v oblasti mezi městem Huljajpole a Velykou Novosilkou: Invazní síly tu původně zatlačily velmi nezkušené obránce ze 110. brigády domobrany o zhruba 20 kilometrů. Jejich postup ale zastavily zkušenější jednotky převelené z jiných částí fronty (128. brigáda a jednotky z kyjevské odnože pluku Azov).

V oblasti kolem Chersonu také zůstává linie dotyku beze změny. Dochází téměř výhradně k ostřelování, pozemní operace ani jedna strana zjevně neprovádí v takovém měřítku, aby mohly mít vliv na chod

války. Rusko shromažďuje značné množství techniky na Krymu. Není však jasné, kam by měla směřovat a kdy.